

Personar over 18 år med psykisk utviklingshemming

Samarbeidsavtale mellom (...) kommune og Vestland
tannhelseteneste

INNHALD

1.0 Generelt om samarbeidsavtaler	3
2.0 Samarbeidsavtale med (...) kommune	3
2.1 Føremål med avtalen	3
2.2 Evaluering og kvalitetsindikatorar	3
2.3 Målgruppe	3
3.0 Partane sitt ansvar og plikter	4
3.1 Vestland tannhelseteneste	4
3.2 (...) kommune	6
4.0 Grunnlag og prinsipp for samarbeidet	7
5.0 Avtalesignering	8
6.0 Avtaletilpassing	9
7.0 Vedlegg	10
1. Kvalitetsindikatorar	11
2. Samtykkeerklæring (gruppe B)	12
3. Tilbod om undervisning til tenesteområda i kommunen – personalet	13
4. Personvern	14

(revidert oktober 2023)

1.0 Generelt om samarbeidsavtaler

Samarbeidsavtaler med kommunane i Vestland skal sikre at Vestland tannhelseteneste kan gje eit regelmessig og oppsøkande tilbod til barn og unge (0-20 år), personar med psykisk utviklingshemming over 18 år, langtidssjuka i institusjon og heimesjukepleie, personar med ruslidingar, personar i fengsel og flyktingar, asylsøkarar og familiesameinte busett i statlege mottak. Tannhelsetilbodet skal vere oppsøkande og regelbunden og førebyggjande tiltak skal prioriterast før behandling.

Vestland tannhelsetenesta har ei eiga [nettside for samarbeidspartane](#) til tannhelsetenesta der kommunar og andre finn meir informasjon.

2.0 Samarbeidsavtale med (...) kommune

2.1 Føremål med avtalen

Samarbeidsavtalen skal sikre at personar med psykisk utviklingshemming over 18 år får tilpassa og gode tann- og munnhelsetenester, uavhengig av bustad, diagnose og sosial bakgrunn. Samarbeidsavtalen skal bidra til reduksjon av skilnad i helse generelt og tannhelse spesielt for målgruppa.

2.2 Evaluering og kvalitetsindikatorar

Tannhelsetenesta skal årleg vurdere det faglege innhaldet i samarbeidsavtalen. Ved endringar i avtaleteksten, skal tannhelsetenesta informere kommunane. For å gjere det førebyggjande arbeidet kunnskapsbasert, skal vi bruke kvalitetsindikatorar i samarbeidet – sjå [vedlegg 1](#).

2.3 Målgruppe

Målgruppa er personar med psykisk utviklingshemming over 18 år.

Dokumentasjon

Personar over 18 år med psykisk utviklingshemming høyrer til i gruppa uavhengig av kvar pasienten bur eller kva tenester hen tar i mot. Når tannhelsetenesta får samtykkeerklæringsskjema frå kommunen eller pasient/pårørande/verje legg fram dokumentasjon frå lege eller anna aktuell instans om at pasienten har psykisk utviklingshemming, så blir pasienten lagt inn i som gruppe B i tannhelsetenesta sitt elektroniske pasientjournalssystem.

Diagnosekriterium

Kriteria for å omfattast av gruppe B er basert på diagnose. Utviklingshemminga eller funksjonsnedsettinga må vere av psykisk art, og personar med somatisk funksjonsnedsetting eller utviklingshemming skal difor ikkje inkluderast i gruppa. Omgrepet "psykisk utviklingshemma" er ikkje nærmare definert i lova, så det er ikkje eintydig kva diagnosekodar som gjeld, men helse- og omsorgsdepartementet viser mellom anna til ICD-kodane F70 Mild (lett) psykisk utviklingshemming, F71 Moderat

psykisk utviklingshemming, F72 Alvorleg psykisk utviklingshemming eller F73 Djup psykisk utviklingshemming, som klassifiserer til utviklingshemming.

3.0 Partane sitt ansvar og plikter

(...) kommune og Vestland tannhelseteneste skal samarbeide for å kunne gje pasientar i målgruppa eit heilskapleg og samordna tenestetilbod (jf. helse- og omsorgstenestelova og tannhelsetenestelova).

3.1 Vestland tannhelseteneste

1. Tannhelsetenesta skal delta i faste samarbeidsmøte med kommunale tenester for utviklingshemma ein gong i året. Tannhelsetenesta er ansvarleg for møteinnkalling og referat.
2. Tannhelsetenesta har ansvar for å gje tilsette i kommunen fagleg støtte, oppdatering og rettleiing.
3. I samarbeidsmøte skal det utarbeidast ein systematisk plan/tema for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte ([vedlegg 3](#)).
4. Kvar tannklinik/klinikkområde skal utnemne ein kontaktperson som har ansvaret for samarbeidet med den enkelte tenesta som følger opp personar med utviklingshemming.
5. Tannklinikken opprettar journal og kallar inn pasienten når kommunen har levert utfylt samtykkeerklæringsskjema om at brukar har takka ja til gratis tannhelsetenester eller når brukar/verje legg fram dokumentasjon frå lege eller anna aktuell instans om at pasienten har psykisk utviklingshemming.
6. Tannhelsetenesta skal sikre at brukaren får nødvendig undersøking, diagnostikk og tannbehandling i tråd med Helsedirektoratet sin «[Veileder for god klinisk praksis i tannhelsetjenesten](#)» (IS-1589).
7. Tannhelsetenesta skal ved behov delta i utforminga av brukaren sin individuelle plan/pleieplan.
8. Tannklinikken skal gje tilbakemelding til relevante/aktuelle kontaktpersonar etter behandling. Dette gjeld særskilt der det er mistanke om at brukaren kan vere utsette for, eller står i fare for å verte utsette for, omsorgssvikt, vald eller seksuelle overgrep.
9. Tannhelsetenesta skal gje skriftleg tilbakemelding til aktuell kommunal teneste om det som er relevant etter kvart besøk hos tannhelsetenesta, som for eksempel kva tiltak som er nødvendige for at brukaren kan oppnå og sjølv bidra til å oppretthalde akseptabel oral helse. Tilbakemeldingane frå tannhelsetenesta skal sikre at den kommunale tenesta, i samråd med tannhelsepersonellet, kan bidra til å motivere og hjelpe brukar med eigenomsorg som kosthald og tann- og munnstell.

10. Tannhelsetenesta skal legge til rette for at nødvendig tannbehandling blir utført til tider som passar brukaren og på ein måte som gjer det enklast mogleg for både pasient/brukar og tenestestad å bruke tilbodet.
11. Tannhelsetenesta skal informere pasienten og den som følger pasienten om rett til å få refundert reiseutgifter som overstig den årlege eigenandelen.

3.2 (...) kommune

1. Aktuelle personar frå kommunen skal delta i dei faste samarbeidsmøta som tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune kallar inn til.
2. I samarbeidsmøte skal det utarbeidast ein systematisk plan/tema for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte ([vedlegg 3](#)).
3. Kommunen skal sikre at munn- og tannstell inngår i kommunen sin opplæringsplan og i brukarane sin individuelle plan/pleieplan.
4. Ved behov for å gjennomføre nødvendig pleie og omsorg av munn og tenner på personar med manglande samtykkekompetanse som motset seg helsehjelpa, så er det pleiepersonellet og/eller overordna fagleg leiar for det personellet som skal utføre pleie og omsorga som skal fatte vedtaket om tvang. Pleiepersonellet kan ha dialog med tannklinikken for å diskutere behovet for munn- og tannstell og behovet for å utføre det under tvang.
5. Kvar tenestestad/helseteneste/avdeling utnemner ein kontaktperson som har ansvar for samarbeidet med den lokale tannklinikken.
6. Kommunen skal sikre at brukar/verje får informasjon om tilbodet.
7. Kommunen skal gå gjennom samtykkeerklæringsskjema ([vedlegg 2](#)) med brukarar som har rett på offentleg tannhelsetenester. Kommunen har ansvar for å levere signert og fullstendig utfyllt samtykkeerklæringsskjema til tannklinikken for dei brukarane som har takka ja til tannhelsetenesta sitt tilbod. Eventuell medisinsliste og aktuelle helseopplysningar skal også leggjast ved samtykkeerklæringsskjema før kommunen sender inn skjema til tannklinikken. Kommunen og tannklinikken skal avtale korleis ein best løyser innsending/levering av skjema til tannklinikken på samarbeidsmøte og notere det under punktet tilpassing av avtale.
8. Kommunen sender samtykkeerklæringsskjema fortløpande for dei brukarane som takkar ja til tilbodet til tannklinikken, slik at tannklinikken kan kalle inn pasienten. Kommunen skal informere tannklinikken om ein person flyttar, døyrr eller ikkje lenger ønsker tannhelsetenester.
9. Kommunen skal i desember kvart år sende summert tal på e-post til tannklinikken om kor mange brukarar som har takka nei til tannhelsetenesta sitt tilbod i inneverande år.
10. Kommunen skal sikre at relevant og rett informasjon om brukaren sin helsetilstand og medikamentbruk blir gitt til tannhelsetenesta saman med samtykkeerklæringsskjema.
11. Der brukaren har utfordringar med å møte på tannklinikken, bør tannklinikken og tenestestad i samarbeid finne gode løysingar.

4.0 Grunnlag og prinsipp for samarbeidet

- Brukaren sitt behov skal vere styrande for samarbeidet.
- Samarbeidet mellom (...) kommune og Vestland fylkeskommune skal sikre at brukaren får god informasjon, samtykker til behandlinga og blir tatt med på avgjersler som har noko å seie for eiga helse.
- Samarbeidet skal sikre at brukaren/pasienten kan oppretthalde ei god oral helse. Dette inneber at brukaren
 - ikkje har smerte, ubehag eller alvorlege lidingar i munnhola
 - har tilfredsstillande tyggefunksjon
 - kan kommunisere og ha sosial omgang utan problem der dette skuldast munn- og tannhelsa (jf. [god klinisk praksis i tannhelsetenesta](#))
- I møte med personar med psykisk utviklingshemming skal alle behandlast rettferdig og med respekt.
- Vi prioriterer førebyggjande tiltak før behandling og det er eit mål at den enkelte, i størst mogleg grad, skal vere i stand til å ta vare på si eiga tannhelse.
- Samhandlinga mellom Vestland fylkeskommune og (...) kommune er prega av ønske om kontinuerleg forbetring av tannhelsetilbodet til målgruppa.
- Samarbeidet er forankra i toppleiinga i Vestland fylkeskommune og (...) kommune og alle som jobbar med målgruppa for avtalen er kjend med den.
- Vestland fylkeskommune og (...) kommune arbeider kunnskapsbasert og har fokus på å identifisere positive og negative faktorar som påverkar tannhelsa.
- Tidleg innsats og tverrfagleg samarbeid sikrar at vi når alle som treng tannhelsetenester.
- Det skal vere låg terskel for partane til å ta kontakt med kvarandre.
- Tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune bør delta i arbeidet med individuelle planar/pleieplanar der dette er aktuelt.

5.0 Avtalesignering

Avtalen må reviderast ved endring i lovverk, organisering og anna som er avgjerande for samarbeidet. Avtalen blir automatisk forlenga med eitt år om gongen, med mindre anna er meldt frå om skriftleg. Avtalen gjeld fram til ny avtale blir utarbeidd og tatt i bruk.

*(...) kommune –
(gjeldande etat)*

*Vestland fylkeskommune –
tannhelsetenesta*

dato

*underskrift, representant frå
kommunen*

*underskrift, representant frå
tannhelsetenesta*

6.0 Avtaletilpassing

Noter her om det er nødvendig med endringer eller tilpassingar i avtalen (dato og signatur frå begge partar):

7.0 Vedlegg

1. Kvalitetsindikatorar

2. Samtykkeerklæring

3. Tilbod om undervisning til tenesteområda i kommunen - personalet

4. Personvern

1. Kvalitetsindikatorar

For å kunne følge med på om samarbeidet bidrar til betre tannhelse til målgruppa, kan følgjande indikatorar nyttast:

Indikator	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Dekningsgrad <i>(ant. pers. i målgruppa/ant. pers. behandla)</i>						
Tal på tenner med karieserfaring (DMFT)						

2. Samtykkeerklæring (gruppe B)

For brukar:

Du/verje har fått informasjon om at du har rett på gratis nødvendig tannbehandling hos den offentlege tannhelsetenesta.

Kryss av:

- Eg takkar ja til tilbod om gratis tannbehandling.**
Eg samtykker i at tannhelsetenesta og pleiepersonell kan utveksle informasjon om min helsetilstand og eventuelt medisinbruk som har innverknad på tannhelsa og tannbehandling. Oppdatert medisinliste ligg vedlagt.
- Eg takkar nei til tilbod om gratis tannbehandling.**

Om du ikkje ønsker tilbod om tannbehandling no, men vil ta i mot tilbodet ved eit seinare høve, vil du ikkje miste retten til tannbehandling. Du må då skrive under på ny samtykkeerklæring. Om du ønsker å trekke samtykke til tilbod om tannbehandling, må du informere kommunen din om det.

Du har rett til å få refundert reiseutgifter som overstig ein årlege eigenandel. Du finn meir informasjon og søknadsskjema på [fylkeskommunen sine nettsider](#), eller spør om hjelp på tannklinikken.

Namn: _____

Adresse: _____

Personnummer: _____

Telefon: _____ **Ønsker timeinnkalling på SMS:** _____

Dato: _____

Underskrift: _____

Dersom brukaren takkar ja, ber vi om informasjon om:

Namn og kontaktinformasjon på ev. kommunal teneste: _____

Namn og kontaktinfo til pårørende, ev. verje:

Vestland fylkeskommune behandlar personopplysningane dine etter personopplysningsloven § 1-3 og personvernforordninga sin artikkel 6 nr. 1, bokstav e og artikkel 9 nr. 2, bokstav h. Vi behandlar personopplysningane dine som er nødvendig for å utføre våre lovpålagte oppgåver. På våre internettsider finn du informasjon om vår behandling av personopplysningane (Tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune sin personvernerklæring).

3. Tilbod om undervisning til tenesteområda i kommunen – personalet

Kompetanseoverføring: Det er eit aukande behov for kompetanse på tannhelsefeltet. Den offentlege tannhelsetenesta skal organisere førebyggjande arbeid innan tannhelse, og skal difor ha fokus på rettleiing og undervisning om tannhelse til pleie- og omsorgspersonell og til andre som gir tenester til personar med ulike behov.

Tannhelsetenesta har ansvar for å gje tilsette i kommunen fagleg støtte, opplæring og rettleiing etter dei til ei kvar tid gjeldande tilrådingane for god oral helse/tannhelse.

I samarbeidsmøte blir det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte slik at omsorgspersonell har nødvendig kunnskap til å ivareta den enkelte brukar si orale helse. Kommunen skal sikre at munn- og tannstell inngår i kommunen sin opplæringsplan og i brukaren sin individuelle plan/pleieplan.

Ønsker de undervisning i år: JA NEI

Dersom JA:

Korleis ønsker de at undervisninga skal gjennomførast (samla/avdelingsvis osv.) og kven er ansvarleg?

Ønska tidspunkt for undervisning:

Dersom NEI:

Kvifor:

Dato:

Underskrift: _____

Dette er eit ledd i kvalitetssikring og dokumentasjon, jf. samarbeidsavtalen sitt punkt 3.0 – Partane sitt ansvar og plikter.

4. Personvern

Vestland fylkeskommune samlar inn personopplysningar som er nødvendige for å utføre lovpålagte tenester. Innsamla data om deg er trygge hos oss. Har du spørsmål om handsaming av dine personopplysningar, kan du ta kontakt med oss på [våre nettsider](#) eller på tlf.: 05557.

Plass for egne notat

